

Felelős szerkesztő és kiadó: Dr. MAYER OSZKÁR.

IV. Évfolyam.

Ujvidék, 1913. november 23. vasárnap

83. szám.

AMI MÉG NINCSEN.

XIII.

Közgazdaságunk elősegítésére irányuló törekvéseink közt az orvosi növények termesztésének és értékesítésének kérdése az, mely ujabban nemcsak a szakembereknek, hanem az intéző köröknek is felkötötte a figyelmét. A cél odairányul, hogy belföldi szükségletünket a magunkból fűdőzzük és az esetleges fölösleget kiviteli értékesítés útján, jövedelmi forrássá tegyük.

A nyugati államokban az intenzív gazdálkodás minden területet lefoglal. Angolországban, Franciaországban és a Németbirodalom nyugati részein mindenütt őrjási gyógynövénytelepeket találunk. És ezek az államok nehéz milliókat zsebelnek be oly növényekért, melyeket nálunk a nép mint gazt földjéről pusztít. A pipacs, az anyarozs, a fodorimta, az ezerjófű, a kamilla stb. oly növények, melyeket a gazda irgalmatlanul kitép és megsemmisít. Pedig ezeket gondosan össze kellene gyűjteni, mert levelük, virágzatuk és gyökertük tartalmazza azokat a gyógyítóanyagokat, melyeket a patikában drága pénzen kell megvásárolnunk. A mi országunkból is évente százazrek és milliók vándorolnak ki külföldre ilyen haszontalanoknak látszó gaznövényekért. Noha nincs hazánkban talpalatnyi föld, amely nem volna alkalmas bármely gyógynövény termesztésére és nem létezik ezen a kerek földön orvosi gyógynövény, amely nálunk képviselve ne volna.

Vadon állapotban találjuk a gyógynövényeket a mezőn, az erdőben, az országutak szélén, hegyes vidéken és az Alföldön egyaránt. Csak ki kellene nyújtani kezünket ezen értékes kincsek után, de elhaladunk mellettük vagy ami még szomorubb vandál módon kipszítjuk azokat, mert el sem képzeljük, hogy mily őrjási vagyont képviselnek azok.

Ámde a gyógynövények nemcsak vadon állapotban fordulnak elő, azokat direkt termelni is lehet. Hazánkban már sokan foglalkoznak ezzel a jövedelmező mezőgazdasági ággal. A fehéregyházi állami birtok kezelésége — egyik fővárosi lap kiadása szerint — holdankint a menta piperitából 836 K, a menta crispaéból 931 K, a zsályából, melynek termesztése a legkevesebb dologgal jár, 600 K tiszta hasznot tüntetett fel.

A mi városi faiskolatelepünk nagy-kiterjedésű komplexum. Tudomásom szerint több mint 22 kat. holdból áll. Megtekintettem már többször a területet és azt látom, hogy ott nagyon is indo-

kolt egy *gyógynövénymintatelep* létesítése, az állami komló-mintatelepek analógiájára. Ennek a telepnek közgazdasági jelentősége nem csupán a városra és környékére lehetne kihatással, hanem az egész vármegyére és az egész országra. A múlt évi téli szezonban Dél-bácskában gazdasági előadások keretében már propagáltam ezt az eszmét s azt tapasztaltam, hogy a haladni vágyó gazdatársadalom lelkesen fogadta a különönsnek tetsző mezőgazdasági foglalkozást. A komlótermelés mellett itt is, ott is kiváló sikerrel próbálkoznak a gyógynövénytermeléssel. Városi kerítészetünk szolgáltatná erre nézve a mintatermelést és az ültetéshez szükséges palántákat.

F—

Mit tárgyal a város.

A város törvényhatósági bizottsága f. évi november hó 24-én délután 4 órakor, a városház nagytermében rendes közgyűlést tart. A 32 pontból álló tárgyrend fontosabb pontjai a következők:

Tanácsi előterjesztés, az I. ker. óvoda-építési költségek fedezéséről.

Tanácsi előterjesztés, a városi közkórháznál emelendő új elmebeteg-osztály építési terve és építése tárgyában.

Tanácsi előterjesztés, az 1914. évi kövezési program megállapítása tárgyában.

A részvénytársaság villamos és közlekedési vállalatok számára és ujvidéki villamosági r.-t. nyilatkozatai az Ujvidék és Pétervárad között tervezett állandó Dunahid használatáért följárlott átalányösszeg tárgyában.

Tanácsi előterjesztés, a csatornázási szabályrendeletben a díjak fizetésére vonatkozó kötelezettség megállapítására vonatkozó szakasz rendelkezéseinek módosítása tárgyában.

Nagyfontosságú kulturális és gazdasági érdekek fölött fognak határozni városatyaink a vázolt programponctok alapján. A városi tanács pedig ismételten kimutatta, hogy helyes érteke van az aktuális kérdések napirendre tűzésében. Az óvodaépítéssel régi óhaj teljesül és csakugyan elodázhatatlan szükség nyer kielégítést.

Nem kevésbé időszerű a közkórháznál építendő új elmebeteg-osztály felállítására. Ezzel nemcsak az elborult elméjű szerencsétlenek jutnak tágasabb helyiséghez, hanem maga az intézmény is nagyobb jelentőségre tesz szert, ami bizonyára még inkább fokozza eddigi nagy keresettségét.

A kövezési program körültekintő egybeállítására nagy szakértelmet alapos átgondoltságot kíván. Mindkettőt megtaláljuk a város mérnöki karában. Nagy érdeklődéssel várjuk villamostársasági r.-t. nyilatkozatait az állandó Dunahid használatáért följárlott átalányösszeg tárgyában.

A csatornázási szabályrendeletnek a járulékok behajtási módjára vonatkozó rendelkezése változást szenvednek a módosítással, amennyiben azoktól a bérlőktől, akiknek 1913. év előtt a bérbeadókkal szerződésük van, eme járulékokat tőlük nem a bérbeadó, hanem a város közvetlenül hajtáná be. Ezt a módosítást

az tenné szükségessé, hogy a bíróság egy konkrét esetből kifolyólag kimondta, hogy a bérbeadó a bérlőtől a szerződésben megállapított bérleményi összegben túl semminemű egyéb járulékot, tehát a szóbanforgó csatornájárlékokat sem követelheti a bérlői idő tartamára.

Az ujvidéki pedagógiai kör.

Azt a nagyjelentőségű mozgalmat, mely ennek a határvárosnak és környékének oktatóit és kulturembereit egy zárt körbe akarja tömöríteni, úgy vélem, nem szükséges újból indokolni. Az eszme életrevalóságát igazolja az alakítandó kulturegyesület iránti nagy érdeklődés és az a dicséretreméltó jelenség, amely szerint városunk és környékünk hangadó emberei már aláírták a kibocsátott aláírási ívet.

A kultura emelésére hivatott egyének tömörülésének — mint ezt már korábban jeleztem — nem az a célja, hogy délibábos csapóka képet kergessen, hogy ott csak gyülesezzenek és határozatokat gyártsanak arra nézve, hogy mit fognak majd a következő gyűléseken határozni; hanem végre-valahára rátérni a cselekvésre, az alkotó munka terére s szolgálni szívvél-lelékkel a magyar nemzeti kulturát.

A siker már előre is biztosítottnak látszik, mert egyrészt országoshírű férfiak tettek ígéretet, hogy az egyesületet szellemileg támogatják, másrészt anyagi tekintetben nem kell a tőkegyűjtés nehéz munkájával küzdeni, mert az egyesületnek alig lesznek számbavehető kiadásai.

Az alakítandó egyesületre szép feladatok várnak és megkönnyíti azok kivételét az a lelkesedés, az a nagyértékű támogatás, mely minden oldalról fentartás nélkül megnyilatkozik.

Még nem sorakoztak mindnyájan a kibontott zászló alá. Sokan vannak még, akikre bizton számíthatunk, akikben sejtjük azt a kultúrlelket, aki tudásával, ideális lelkiületével és egyéniségének egész súlyával az alakítandó kulturegyesület díszére, javára és felvirágoztatására fog munkódni.

Teljes megyőződéssel vagyok eltelve az iránt, hogy ebben az egyesületben ott találjuk Ujvidék városának és környékének társadalmi elitjét. Hiszem, hogy egő lelkesedéssel, meleg szeretettel ápolják, védik az eszmét, hogy az mielőbb terebélyes fává növekedve, az egész társadalomnak üdvös gyümölcsöt hozzon.

Miután a fizikai lehetetlenséggel határos az, hogy mindazokhoz a mélyen tisztelt egyéniségekhez személyesen eljárjunk, akik zászlónk alá sorakoznak, ezután is kérjük mindazon urakat és hölgyeket, akik az *Ujvidéki Pedagógiai Kör* tagjai sorába belépni óhajtanak, forduljanak ebben az ügyben 8 napon belül *Fogl! János* polg. fiúisk. tanárhoz, hogy az alakuló közgyűlést mihamarább megtarthassuk.

F—

UJLAP. December elsején „Nimród” cím alatt Szabó Kálmán szakavatott író szerkesztésében új vadász- és versenylap indul meg. Az új lap csinos kiállításával és az összes sportágakat felölelő gazdag tartalmával hamarosan meg fogja hódítani a vadászok és rokon sportkedvelők ezreit. A december havi számokat szívesen küldi meg mutatványul ingyen a kiadóhivatal (Budapest IV. Egyetem-u. 4. sz. Franklin-Társulat) mindazoknak, kik eziránt hozzá fordulnak és címeiket levelezőlapon közlik.

HIREK.

Erzsébet-ünnep a polgári fiúiskolában. A helybeli állami polgári fiúiskola növendékei — az Ifjusági Önképzőkör közreműködésével — folyó hó 19-én szépen sikerült iskolai ünnepélyt tartottak néhai Erzsébet királyné emlékeztetésére. *Fekete Zoltán* tanár, hatásos emlékeztetéssel emelte az ünnepély fényét, *Gáspár Imre* tanár nagy fáradsággal, de egyben dicséretes eszménnyel oktatta a növendékeket az elhangzott énekdarabokra.

Esküdtbíróvá elnöki kinevezés. A szegedi kir. ítélő tábla elnöke, az ujvidéki kir. törvényszék esküdtbíróvá elnökévé 1914. január 1-től kezdve *Csarsch Dezső* kir. trszéki elnököt, helyettesévé *dr. Fischer Frigyes* kir. trszéki bírót nevezte ki.

Készül a kerületek új beosztása. A statisztikai hivatal igazgatósága már elkészült a kerületek új beosztásáról szóló anyaggal. Ennek alapján készül a javaslat s annak indoklása a belügyminiszteriumban.

Kinevezés. A miniszter az öbencei állami tag segélyezett gazdasági ismétlő iskolához Földessy Istvánné okl. tanítónőt és szaktanítót kinevezte.

Új pósthivatal. A temesvári m. kir. posta és távirat igazgatóság Ujverbáson a cukorgyári telepen „Ujverbász” elnevezés alatt új pósthivatalt állított fel.

Esküvő. *ifj. Patáczich Béla* a Magyar Tisztviselői Takarékegyesületének igazgatója f. hó 20-án esküdtött örök hűséget *Margitkának*, a budai Kapucinus-templomban. Tartós boldogságot kívánunk!

D.M.K.E. előadás. A Délmagyarországi Közművelődési Egyesület helybeli fiókegyesülete f. é. november hó 23-án (vasárnap) d. u. 4 órakor folytatja népszerű előadásait az áll. polg. leányiskola tornatermében. I. Napoleonról, vetített képek kíséretében fölolvast *Császár Gyula* főgimn. tanár. Az előadás díjmentes.

Betiltották a tangót. Vilmos, német császár szigorú rendeletet intézett a hadsereg és a haditengerészet összes tisztjeihez, mely szerint egyenruhában sem a tangót, sem a two-steepet nem szabad táncolni. A császári rendelet még azt is megtiltja a tiszteknek, hogy oly polgári családokhoz járjanak, ahol ezt a két táncot előszeretettel járják. Azt, ki a rendelet ellen vét, vagy büntetik, vagy elbocsátják a hadsereg kötelékéből.

Hymen. *Rechnitzer Sándor* kereskedő Bihács (Bosznia), eljegyezte Brüll F. F. helybeli kendergyáros kedves és szeretetreméltó húgát *Irma* kisaszonny.

Ujvidéki Cim- és Lakjegyzék. Az e címen 1914. év januárjában megjelenő mű előmunkálatai a városi rendőrbeljelentő hivatalban már rövid idő alatt befejezést nyernek, miért is felkérjük a n. é. közönséget, hogy a rendőrbeljelentő hivatal anyagának hatályossága érdekében lakimét *dr. Szántó Aladár* (városháza II. em. 43. ajtó) közölni sziveskedjék. Hirdetéseket elfogad még a kiadó: Ferenc József-tér 3.

Bács J. zeneiskolájának I. hangversenye december hó 4-én lesz a Kovács féle dísztermében. A hangversenyen a világhírű hegedűművész *Lola Tesy* és *Hoffmann Erzsike* k. a. játszani fog. A *Bács J.* zeneiskolája kulturális hivatottságának alapján a koncert árát csak két koronába szabta, hogy minél többnek alkalma lehessen a világhírű művésznőt meghallgatni. Reméljük, hogy a zeneértő publikum támogatni fogja a zeneiskola kulturális törekvéseiben.

Bácska legjobb cigányzenekara Ujvidéken. Az Elite-kavéháznak sikerült a *Sipos Lajos* primvezetése mellett működő cigányzenekart, amely Bácska legjobbjának zenekara, e hó 22. és 23-án, szombat és vasárnapra, két vendéglátókra megnyerni. *Sipos* kitűnő zenekarának utólráhetetlen pompás játéka még kellemes emlékeztetésben van az ujvidéki közönségnek, amidőn *Sipos* az ujvidéki cigányversenyen, az első díjat: a nagy arany érmet nyerte meg. Ez alkalommal nyílik meg az *Elite-kavéház* újonnan épített, legmodernebbül berendezett díszes játékterme.

Rendőrségünk a tejhamisítók ellen. *Payerle Nándor* főkapitány helyes szociális érzékekkel feladatává tette a tejhamisítók erőlyes üldözését, mely célból elrendelte, hogy minden elárúsító kannája névvel és utca számmal legyen megjelölve. A hamisítók ellenőrzése csakis így lehetséges és joggal elvárhatja a közönség 28–32 f. tejárúknál, hogy legalább tiszta tejet kapjon. Mint értesülünk az érdekelt elárúsítók a polgármesterhez monstre küldöttséget küldöttek (több mint 100 ember) a rendelet megváltoztatása és a bíróság leírása tárgyában — de természetesen a polgármester is a főkapitány álláspontján van, s így a deputációzásnak nem volt eredménye. A közönség — melynek érdeke mégis csak elsősorban kell, hogy tekintetbe jöjjön — örömmel üdvözli a főkapitány ezen intézkedését.

Esti továbbképző tanfolyam. A kereskedelmi és ipari alkalmazottak továbbképző tanfolyama folyó hó 19-én megnyílt. Ezidő szerint a kereskedelmi számtan és a könyvvitelten körében tartanak előadásokat: *Nidermayer Gyula* igazgató és *Eckert János* felső kereskedelmi isk. tanár. A keresk. számolási kurzusra beiratkozott 16, a könyvviteli kurzuson részt vesz 26 hallgató.

Az ujonckor összeírása. A hivatalos lapban már megjelent a honvédelmi miniszter rendelete, mely szerint az 1895. évi október elseje után született hadkötelesek összeírását már nem a felekezeti anyakönyvi lelkészek, hanem az állami anyakönyvvezetők végzik.

Még mindig dühöng a kolera. A belügyminiszterium közegészségügyi osztályának közlése szerint Cservenkán egy kolerabetegedés történt. Szondon eddig 28 ember pusztult el. Dunacsében nincs újabb megbetegedés.

Felmondták a vidéki lapok óvadékát. Az új sajtótörvény következményei már is mutatkoznak. Az általános óvadékbank, amely eddig a legtöbb vidéki politikai lap óvadékát tette le, értesítette a lapkiadókat, hogy az óvadékok felmondja, mihelyt az új törvény életbe lép.

Megőrült nagykereskedő. *Dimovics Miklós*, vagonos nagykereskedőn kitört az elmezavar. A feleségére rohant és fojtogatni kezdte. Rendőrök fékeztek meg és a kórházba szállították.

Száz éves templom. A cservenkai ref. egyház megünnepelte temploma felszentelésének századik évfordulóját. E ritka s magas sztos évfordulót kellő fény s pompa közt ülte meg Cservenka. Az ünnep fényét nagyban emelte, hogy ez alkalommal látogatta meg *kamjonkai Szemző István* főispán.

Az UAC. nov. 30-iki birkozó versenye. Közönségünk sportesemény iránt még sohasem mutatott olyan élénk érdeklődést, mint a nov. 30-iki amatőr birkozó verseny iránt. Ezen körülmény arra kényszerítette a vezetőséget, hogy a tervbe vett Erzsébet-szálló vagy Lövölde terme helyett a sokkal nagyobb és a célhoz jobban megfelelő Kovács-vigadó nagy termét bérelte ki. Itt fog lefolyni a birkozás és kabaret előadás. Az UAC. a saját kebeléből eddig 18 atletát igazoltatott le a kiket egyttal a versenyre is benevezett. A szép számú gárda a vidékiekkel lesz kiegészítve. Szabadka, Szeged, Arad, Temesvár, Palánka stb. már bejelentették indulóikat. A plakátok és meghívók körülményesen tájékoztatják a nagy közönséget egy a versenyről mint a kabaretról.

Edison lángelméje. A huszadik századdal úgy van az ember mint az egyszeri hegymászó az Alpesekkel; mindig magasabb és magasabb hegyescsra ért, azon hitben, hogy egy még magasabb most már igazán nem következhetik; míg egyszer aztán a Montblanc-on találta magát... Így voltunk a huszadik század nagyszerű találányaival; azt hittük, hogy a találmányok századának csodavolta a repülőgéppel már betelt; de nem, egy napon szétröppen New-Jorkból a hir, hogy az emberi elme a nem várt magasságot is elérte: *Edison föltalálta a beszélő-mozit!* Mintha csak a nagy halhatatlan Edison a maga halhatatlanságának részesévé akart volna tenni bennünket, szegény halandókat is, mondván, legyen ezentul teste, mozgása, hangja halha-

atlan bárkinek. Mert a Kinetophon, a beszélő-mozit azt a csodát képes megcsinálni, hogy évezredek számára megőrökíteni képes az ember leglényegesebb elementumait. Arról nem is szólva, hogy nemcsak a jövődönök, de a jelennek is pazarul adózik a kinetophon. Már mint a ma emberének; és pedig azzal, hogy a legfőbb és egyben a legolcsóbb kulturális szórakozási eszköz. Hogy mi mindent várhat az ember a kinetophontól e téren arról bőséges felvilágosítással szolgál az a díszes album, ami most jelent meg a *Magyar Kinetophon Társaság* kiadásában (Budapest V. Falk Miksa-utca 30). Többek közt legkiválóbb íróink, színművészeink és színművésznőink is elmondják véleményüket Edison csodaalkotásáról. Csupa hódolat minden szavuk. Igazán nem csoda, hogy Budapesten a legelőkelőbb színházak és moziutalajdonosok vételekde nyitják meg kapuikat a Kinetophonnak. De a mi számunkra a mi közönségünk szempontjából ennél is fontosabb, hogy mielőbb láthassuk és élvezhessük a lángelméjű amerikai legujabb csoda-alkotását a beszélő-mozit.

Apollo színház. Alig egy hete, hogy az APOLLO színház újonnan átalakítva s megnagyobbítva megnyitott, már is szert tett a közönség szeretetét. Az elmúlt héten ugyanis három remek slagert mutatott be, melyek közül különösen a péntek, szombat és vasárnap remek slagere, az „*Asszonyhűség*” című 3 felv. Nordisk dráma válik ki melynek főszerepét *Edna Thompson* és *Karló Wieh* játssza. — A sétatéri TIVOLI mozgóban tegnap és ma érdekesítő kísérőműsor keretében kerül színre „*A kártya ördöge*” című érdekesítő 2 felvonásos dráma. — Hétfőn és kedden az APOLLO-ban „*A petróleumkirály*” c. 2 felv. és „*A szent tartozás*” c. 2 felvonásos dráma megy, remek kísérőműsor keretében.

Nemzetközi hadgyakorlatok. Folyó hó 18-án tartották meg Tiencsinben az első nemzetközi hadgyakorlatot, melyen 7000 katonát vett részt. Közöttük volt 1300 német, 1500 francia, 1200 japán, 1200 amerikai és 1700 angol. Cooper tábornok vezette a hadgyakorlatokat egy tenger felől a szárazföldet támadó hadsereg ellen, melyet Gauthier francia parancsnok vezényelt. Mint döntőnk Satho japán vezérőrnagy szerepelt.

Leányzóktetés. Stanovlyev Sebő bács-tóvárosi legény két társa segítségével megakarta szöktetni Plevanszki Emilia jómodu parasztleányt. A szülők panaszára a szerelmes legényt s társait feljelentették az ujvidéki ügyészségnek.

Tűz. Ovesin Lázár parragi illetőségű béres felgyújtotta gondatlanságból gazdjának Pelvay Ferenc szőlőligeti lakós tanyáján az összes takarmányt. A kár 2000 korona körüli, melyből semmi sem volt biztosítva. Feljelentették a bíróságnál.

Csak azoknak a cigarettázóknak a hűk. egézőigükre való tekintetből nem sajnálnak naponta 1-2 fillért többet kiadni:

Subspecialité
120 lap 20 fillér
70 " 12 "
Adóval (100) hűvoly 70 "

Orvosi tanácsra a hűvelyek és laposkák bronch- és szinnyomás, valamint aszradékj. ügynevezett Ankrósnéknél vanunk, de minden laposkában és hűvelyen benne van szinnyomással a négyes, és a négyes aláírása "Módor"

Főraktár: ERNST JÁNOS és FIAI dohány nagy és különlegességi árudájában. 9-15

Feltartóztatott szökevény. Az ujvidéki határrendőrség táviratban értesítette a szabadjai rendőrkapitányságot, hogy őtt feltartóztatott Beretics István Rókus huszonkét éves szabadjai külterületi születésű lakost, aki Szerbiába akart szökni. A megmotoztatásakor két darab zseborát, két lakatot és papírosba csomagolt lőport találtak nála. Az ügyben a szabadjai csendőrség nyomoz.

Magy. kir. földmivelségi miniszter.
91487. szám. III.—1. Kőrrendelet.

Valamennyi városi és vármegyei törvényhatóságnak. A husvizsgálat tárgyában 54300/908 szám alatt kiadott iteni rendelet a „paralysis bulbaris infektiosa” nevű kevéssé gyakori s csak újabb tanúsított tanulmány tárgyává tett állati betegségben szenvedő, illetve az ily betegség gyanújában levő állatok levágása s az ily állatokról származó husokkal való elbánás tekintetében rendelkezéseket nem tartalmazván a husvizsgálatokat teljesítő szakközégek felmerült esetekben kellő táppont híján megfelelően el nem járhattak. Minthogy az Országos Allategészségügyi Tanácsnak e kérdésben nyilvánított szakvéleménye szerint a tanulmány jelenlegi állása mellett s a rendelkezésre álló csekély számú tapasztalati adatok alapján ez idő szerint még nem lehet kétséget kizáró módon megállapítani azt, hogy vajon ezen állati betegség iránt az emberi szervezet fogékony-e vagy sem, tehát nincs kizárva annak a lehetősége, hogy az ily betegségben szenvedő állatok husának fogyasztása által e betegség csírái esetleg az emberi szervezetbe is átvitethetnek, tehát mivel az idézett szakvélemény szerint a kérdéses betegségezőző a beteg állatok vérében is feltalálható s így a beteg állatok hús- és testrészei a betegség iránt fogékony állatok között a fertőzés közvetítővé lehetnek: mind ezeknél fogva a köz- és állategészségi érdekek megóvása céljából a m. kir. belügyminiszter ural egyetértőleg a fenthivatkozott 54300/908 számú husvizsgálati rendelet 52. §-a) pontjának kiegészítéseképpen: a paralysis bulbaris infektiosában beteg, vagy ily betegségben gyanús állatok levágását ezennel megtiltom. Amennyiben említett, a veszettőséghez sok tekintetben hasonló tünetekkel járó s attól határozottan még boncolás alapján sem megkülönböztethető betegségben szenvedő állatok e tilalom ellenére (kényszerűleg folytán) levágásra kerülnek, ily esetekben az egész állati test (a hus csontokkal, zsírral, zsigerekkel, a bőr, valamint vér) a fent hivatkozott rendelet 75. §-nak megfelelően közfogyasztásra feltétlenül alkalmatlannak nyilvánítandó és megsemmisítendő. A kifogásolt húst a husvizsgáló az idézett rendelet 82. §-hoz képest lefoglalni és úgy a husnak valamint az állat bőrének megsemmisítése iránt az idézett rendelet szakaszban előírt intézkedéseket megtenni tartozik. Megjegyzem, hogy az 54300/908 számú rendelet 52. §-a) pontjának a fenti rendelkezéssel történt kiegészítése folytán tenni, a kérdéses betegség fennforgása, vagy ezen betegség gyanúja esetében ugyanezen rendelet 53. §- értelmében végérvényesen szintén csak állatorvos járhat el. Felhívom a címet, hogy ezen rendeletnek a legkiterjedtebb módon való közhírré tételétől gondoskodjak, az illetékes allategészségügyi hatóságokat és közégeket pedig ezen rendelkezésekhez való szigorú alkalmazkodásra utasítom.

Budapest, 1913. évi október hó 25-én.

A miniszter helyett a. o. állami titkár s. k.

RIPORTOK.

Egyes ellenzéki lapok arról adnak hírt, hogy az osztrák delegációban magyar belpolitikával akarnak foglalkozni.

Ha abban a magyar ellenzék gyönyörűséget talál, hogy oda át ami közállapotainkat kompromittálják, akkor nemcsak önmaguknak ártanak, hanem ártanak vele a monarchia kifelé gravitáló érdekeinek is. Az osztrák delegáció elnökének pedig kötelessége, hogy az ellenzéki botránnyra alkalmat ne adjon és hogy illendőségre térítse a magyar állami tekintély bemoscolót. Rip.

Hirdetmény.

A földmivelségi m. kir. miniszterium az országos selyemtenyésztési felügyelőség útján az 1913. évi tenyésztésre ingyen ad selymterpetét, illetve selymhernyót mindazoknak, kik selyemtenyésztéssel foglalkozni kívánnak.

Akik selyemtenyésztéssel foglalkozni szándékoznak, jelentkezzenek azon egyénnél, aki a községben a selymterpete kikeltésével meg van bízva.

A jelentkezők kötelezik magukat a pete, illetve a hernyó átvitelére.

Aki pedig ingyen petét, illetve hernyót kap, a következőkre kötelezi magát:

1. Hogy a m. kir. országos selyemtenyésztési felügyelőség, illetőleg közégeinek utasításait mindenben pontosan teljesíti. Hogy ha a kikeltő vagy felügyelő utasításait mindenben nem követi, akkor a felügyelőnek jogában áll a hernyót töle bármikor elkobozni.

2. Hogy senki mástól, mint a m. kir. országos selyemtenyésztési felügyelőség közgeitől tenyésztésre petét el nem vállal.

3. Hogy az államtól nyert összes petemennyiséget kizárólag gubotermelésre fordítja és petetermelésre semmi szín alatt.

4. A termelt gubókat a m. kir. országos selyemtenyésztési felügyelőség e célból megbízott közégeinek beváltása végett okvetlenül és minden körülmények közt átadja és azokat semmi szín alatt másnak el nem adja, vagy el nem ajándékozza. Ez a község előjárósága különös helyeket vagy étket jelez meg a levélzésre. A tenyésztő kötes ezen rendeletet pontosan betartani.

5. A gubók élő állapotban kilógramonként a következő árban fognak beváltatni:

1. Osztály. Ide tartozik az olyan gubó:

2) mely rendes alaku, ép tiszta, esetleg a pillétől származó külső folttal bír és burkolata olyan kemény, hogy az a két végéről nem tulságos erősen megnyomva, nem horpad be. Továbbá az olyan, melynek burkolata barázdált, illetve sávós, de ezen barázda, sáv, lapos, széles és egyáltalában nem oly nagy, hogy ezáltal a gubó elvesztesse rendes alakját.

b) melynek alakja a rendesnél kisebb, vagy amelynek kötése laza, ha egyébként a fentebb részletezett következményeknek megfelelő. A gubó alaki nagysága és a szövés minősége tehát nem veendő tekintetbe annak megállapításánál, hogy hová tartozik a gubó.

c) Végre ide sorolandók a legalább háromnegyedrészen mészkoros gubókból álló gubórészeket, tekintet nélkül az egyes gubók közelebbi minőségére. Mégis kivételt képeznek a piszkos vagy pókhálószzerű gyenge burkolattal bíró gubók, melyek a III-ik osztályba tartoznak.

Az I-ös osztályu gubónak beváltási ára kilógramonként 2 korona 30 fillér.

II. Osztály. Ide tartozik az olyan gubó:

a) Mely rendes alaku és tiszta ugyan, de burkolata papírvékony és oly gyenge, hogy az két ujj közé fogva, nem is tulságos erősen megnyomva, behorpad.

B) Melynek burkolata lapos, széles, vagy olyan nagy barázdát, illetve sávot mutat, hogy ez által rendes alakját elvesztette és inkább alaktalanná vált.

c) Melynek burkolata külső foltot mutat és a folt száraz. Kivételt képez a pillétől származó foltos gubó, mely az első osztályba sorolandó.

d) Mely renyhékos, vagyis a burkolat belső része renyhékos kernyótól származó fekete foltot mutat, de külsőleg tiszta.

e) Melyben két vagy több báb van és végre, melyből a pille kibujt vagy amelyet az egér megrágott.

Ezen osztályba sorolandó a gubókról leszedett kóc is, de csak akkor, ha az nem mocsos és semmiféle szemét vagy fatörmelék nem található benne.

A II-od osztályu gubónak beváltási ára kilógramonként 1 korona 60 fillér.

III. Osztály. Hasznavehetetlen. Idetartozik a külső folttal bíró gubó a) ha a folt nedves és a többi gubót is bepiszkitaná. Továbbá a külsőleg teljesen piszkos gubó, vagyis azon renyhékos gubó, melynek belső foltja a burkolat külsejét is részben, vagy egészen bepiszkította. Nemkülönböztetve azon gubó, melynek selyemburkolata, oly laza és pókhálószzerű

vékony, hogy benne látható a hernyó vagy báb. Végre a gubóktól leszedett kóc, ha az mocsos vagy szeméttől és fatörmeléktől nincs megtisztítva.

A III-od osztályu gubónak beváltási ára kilógramonként 20 fillér.

Megjegyezzetük azonban, hogy amennyiben a külföldi gubóárak emelkednének, a beváltási árak nálunk is felfognak emelkedni.

6. Minden tenyésztő ugyanakkor, mikor a hernyót kapja, egyúttal minden gram pete után 3 iv tenyésztőpapírt és 6 drb. lyukgatott papírt és az azon tenyésztő, aki hőmérővel még nincs ellátva, egy hőmérőt.

Egy hőmérő darabonként 20 fillér; a tenyésztőpapír ára ivenként egy fillér, a lyukgatott papír ára pedig darabonként 1/2 fillér.

A papír és hőmérő ára ugymint eddig, a beváltásnál vonták le. Azon tenyésztől azonban, kik különböző oknál fogva nem hoztak gubót, kötelesek az általuk átvett papír és hőmérő árát a beváltás után 15 nap alatt a községhezárát a felügyelő vagy a kikeltő kezeihez lefizetni.

7. Azok, kik termelt gubókat bárki másnak, kereskedőnek, házalanok stb. eladnak a törvény értelmében megfognak büntettetni, később meghatározandó összeg erejéig.

8. Az esetben, ha egy családnál egynél több selyemtenyésztési igazolványi könyvecske található, akkor ezen igazolványi könyvecskére kiadott összes pete, illetve selymhernyót, jegyzőkönyv felvétele mellett el fognak koboztatni.

9. Az, aki nem kikelt hernyót, hanem petét kap és ezt önmaga kelletti ki, a termelt gubómennyiség beszolgáltatása alkalmával a kapott petékkel kiadott selyemtenyésztési igazolványi könyvecskét, valamint a petét tartalmazó dobozokat a selyemtenyésztési felügyelőségnek visszaszolgáltatja; ellenesetben minden dobozért 20 fillért tartozik megtéríteni.

A m. kir. országos selyemtenyésztési felügyelőség.

3-4

7383/tkv. 1913. szám.

Arverési hirdetmény.

Ujvidék szab. kir. város közönsége végrehajtónak Sztéfanovics György (Gyóka) ujvidéki lakos végrehajtás szvenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 84 K 70 f tőkekövetelés, ennek 1911. évi április hó 1-től járó 6% kamaton 61 K 74 f végrehajtási. már megállapított, valamint jelenlegi 14 K 30 f és a még felmerülő költségek, kielégítése végett az 1881. LX. t-c. 144. §-a alapján és a 146. §-a értelmében az ujvidéki kir. törvényszék, mint tekkönyvi hatóság területénlevő az ujvidéki 915. számú betétben A. I. 3-4. sorsz. 3084/2., 3085/2. hrsz. alatt felvett Sztéfanovics György tulajdonát képező és a Peics-utcában fekvő 53. ö.i. sz. ház és kertre C. 7. sorsz. alatt özv. Sztéfanovics Péterné Kiszelicza Mária javára bekebelezet haszonélvezeti jog épségben hagyása mellett 975 K-ban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Amennyiben a fenti ingatlan oly árban adnék el, mely ár a haszonélvezeti jogot megelőző követelések fedezete szempontjából ezennel 3206 kor. megállapított összeget meg nem ütné, az árverés hatálytalan lesz és ezen ingatlan nyomban a haszonélvezeti jog nélkül fog eladatni.

Ezen árverés megtartására határidőül 1913. évi november hó 29. napjának d. u. 3 órája ezen tekkönyvi hatóság árverési termébe tüzetik ki.

Arverési feltételek:

1. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlanok a kikiáltási ár 1/2-én alul eladatni nem fognak.

2. Az árverési szándékozók tartoznak az ingatlan becsárnak 10% vagyis 97 K 50 f készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvények 42. §-ában jelzett árfolyamnak számított és az 1881. nov. 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügymin. rend. 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikiáltott kezehez letenni avagy az 1881. LX. t-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Ujvidék, 1913. évi szeptember hó 6-án.

Polgár s. k. Kulcsár Ferenc s. k.
kir. tszéki bíró. kir. tkkönyvvezető.

ÁPOLÓNŐ!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, miszerint számos évi gyakorlattal bíró, bármilyen súlyos privat betegápolást és masszírozást jutányos áron elvállalok. Szíves érdeklődését és pártfogását kéri a n. é. közönségnek

BARTOK KATÓ, ápolónő
Hunyadi-utca 25.

2-2

VILLA

az ujvidéki tisztviselőtelepen — mely 5 szobából, nagy verandából, téli-, nyári- és mosókonyhából, fayanc-berendezéssel felszerelt fürdőszobából, fa- és kokszkamrából, pincéből, virágos- és konyhakertből, elkerített baromfiudvarból áll és disznóállal, villany- és vízvezetékkel, 13½ m. mély fúrt és ihatóvízű villanymotoros szivó- és nyomókutból áll — 1914. január hó 1-től kiadó esetleg eladó. Bővebbet: *Molnár Károly* polg. isk. tanárnál 3-5 *Coronádvásárhelyen.*

9929. sz./kpt. 1913.

Hirdetmény.

Folyó hó 17-én a város területén egy gazdátlan fehér pulyka találtott. Igazolt tulajdonosa annak átvétele végett f. hó 28-ig jelentkezék alólírott rendőrkapitányságnál, mert különben nyilvános árverésen fog eladatni a városbáza udvarán *november hó 28-án délelőtt 11 órakor.*

Ujvidék szab. kir. város rendőrkapitánysága, 1913. évi november hó 20-án.

Payerle Nándor,
főkapitány.

1--1

Ingyen ráfizetés nélkül becsereél öreg használt gramfonlemezeket ujkra **Wagner „Hangszerkirály“** Budapest, József-körút 15. — Árjegyzék ingyen.

... Cimre ügyeljen.
38—100

9970. sz. kapt. 1913.

Hirdetmény.

Miután ismételtelen merültek fel panaszok aziránt, hogy a városban házáló tej, tejfel, túró, vaj és tojás árusok silány minőségű és romlott árut adva el a közönségnek nemcsak anyagi károsodást okoznak, hanem a közegészségügyet is veszélyeztetik, ezennel elrendelem, hogy minden tejeskannának vagy más tartálynak olyan ráforrasztott táblácskával kell bírnia, melyen magyarul fel van tüntetve az árusítónak neve, illetőségi községe és lakása; az ujvidékieknél elég a név, utca és házszám.

Minden kosáron, melyben bármilyen áru van, szintén ráerősítve alkalmazandó ilyen pléhtábla.

A vidéki elárúsítónak ezenkívül a községi előljáróság által kiállított, nevét és lakását feltüntető igazolvánnyal kell bírnia.

Ujvidék szab. kir. város rendőrfőkapitányi hivatala, 1913. évi november hó 21-én.

Payerle Nándor,
főkapitány.

1--1

Adófizetés iránti hirdetmény.

Alulírott városi tanács ezennel fel-szólítja mindazokat, akik a községi adófkönyvben előirt és az 1909. évi XI. t. c. 26. § a értelmében esedékes adótarozásukat e hó 15-ig be nem fizették, hogy azt járulékaival együtt a jelen hirdetmény közhírré tételétől számított 8 napon belül, vagyis e hó 23-áig a városi adópénztárnál annál is inkább fizessék be, mert ellenkező esetben ellenük a zálogolási eljárás azonnal meg fog indittatni.

Ujvidék, 1913. november hó 16 án.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa.

dr. Demetrovits Vladimir s. k.
kir. tanácsos, polgármester.

2-3

* Férfi-, női- és gyermek- ... divatáruház ...

Kossuth Lajos-utca 29. sz. a.

Legnagyobb választék mindenféle legújabb divat szerint készült férfi, női és gyermekruhákban és konfekciókban.

49-52

Szabott ár!

Szabott ár!

Ujvidék legnagyobb férfi-, női- és gyermekruha áruháza

KAPAMACSIJA J. ISTVÁN

Kossuth Lajos-utca 25. Az őszi és téli idényre ajánlja Ujvidék és környéke nagyérdemű közönségének rendkívül nagy raktárát **úri-, férfi-, női- és gyermekruhákban**; különösen hölgyek részére a legszebb párisi és berlini ujdonságokat ranglan paletok és sport-jaquetekben, a legdivatosabb valódi angol és skót szövetekből. Az árak a legjutányosabbak. Olesón és nagy mennyiségben sikerülven árukat beszereznem, abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy **olcsóság** tekintetében is minden igényt kielégíthetek.

TANULÓK és IPAROSOK különös engedményben részesülnek. A nagyérdemű közönség saját érdekében cselekszik, ha szükségletét ezen rendkívül gazdag választéku áruházból szerzi be, ahol a legjobb, legszebbet és legolcsóbbat vásárolhatja.

12— Cégem nem tévesztendő össze a helybeli Kapamacsija és Bondi céggel.

SIROLIN „ROCHE“-t használjunk légzőszerveink védelmére

Mi a Sirolin „Roche“?

A Sirolin „Roche“ oly gyógyszer, amely tudományos alapon jól emészthető, nem ízgató Guajacolesapadékból állítottak elő és a Guajacolnak csak jótékony hatású alkotórészeit tartalmazza. Czélserű összetétele és kitünő mellékulajdonsága mellett, ki tűnő ízű és étvágygerjesztő is lévén, az összes orvosok rokonszenvét megnyerte.

Ki használja a Sirolin „Roche“-t?

Mindenki mint óvatosságit kurát a légzőszervek megbetegedése ellen. **Köhögések** és olyanok, akik krónikus tüdőhurutban szenvednek. **Tüdőbajosok** és astmatikusok megkönynyebülésül és étvágygerjesztésül. **Infúziósok** javulás és erőződés czéljából **Skrofulások**, mirigydagadtatott gyermek szem- és orrhurutosok, hörghurutosok sikkerrel használhatják.

Mi a Sirolin „Roche“ hatása?

A Sirolin „Roche“ megrövidíti a gyógyulást elősegíti a váladékelitározást, megszüntet köhögésgingert, éjjeli izadást és lázt, a légzőszerveknek ellenálló erőt ad. Fenti tulajdonságai folytán óvatosságit kurákra van predestinálva. A Sirolin „Roche“ elősegíti az emésztést és ezzel javítja az erdőállapotot, gyarapítja a testsulyt és a jó közorzést.

A gyógytárban határozottan Sirolin „Roche“-t kérjük és gondunk legyen arra, hogy házigyógytárunkból sohasem hiányozzék egy üveg Sirolin „Roche“.

3-5

101